VALTIOVARAINMINISTERIÖ

EU2020 –strategia
Kansallinen uudistusohjelma kevät 2017

13.6.2017 Jenni Kellokumpu
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

VM/Budjettiosasto

Raportin rakenne

1. Johdanto
2. Makrotalouden tilanne ja skenaariot
3. Maakohtaisten suositusten täytäntöönpano
4. Edistyminen Eurooppa 2020 –strategian mukaisten kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa
5. EU-rahastot
6. Institutionaaliset asiat ja sidosryhmien osallistuminen

Maakohtaiset suositukset ja toimeenpano

Suositus 1: Julkisen talouden kestävyys

…varmistaa, että hallintouudistus, jolla pyritään parantamaan sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannustehokkuutta, hyväksytään ja toteutetaan oikea-aikaisesti.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus etenevät
- Tavoitteena tuottaa 3 mrd:n euron säästö vuonna 2029 suhteessa perusuraan

Suositus 2: Työmarkkinat

varmistaa työmarkkinaosapuolten roolia kunnioittaen, että palkanmuodostusjärjestelmä lisää paikallista sopimista palkoista ja poistaa jäykkyyksiä ja edistää näin kilpailukykyä ja vientiteollisuusvetoisempaa lähestymistapaa; lisää kannustimia työn vastaanottamiseen ja varmistaa, että käytössä on kohdennettuja ja riittäviä aktiivisia työmarkkinatoimenpiteitä, myös maahanmuuttajataustaisille ihmisille; toteuttaa toimenpiteitä, joilla vähennetään alueellista ja osaamiseen liittyvää kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuutta

- Kilpailukykysopimus
- Työttömyysturvan uudistaminen
- Työ- ja elinkeinopalvelujen tehostaminen
- Työvoima- ja yrityspalveluiden alueelliset kokeilut
- Nuorten työllisyyden edistäminen
- Ammatillisen koulutuksen reformi
- Maahanmuuttajien kotouttaminen

Suositus 3: Kilpailu

Jatkaa toimia, joilla lisätään kilpailua palvelualoilla, vähittäiskauppa mukaan lukien; edistää yrittäjyyttä ja investointeja muun muassa vähentämällä hallinnollista ja sääntelyyn liittyvää rasitetta, jotta voidaan tukea korkean arvonlisäyksen tuotannon kasvua

- Kaupan suuryksikkösääntelyn joustavoittaminen / osittainen purkaminen
- Laki liikenteen palveluista (liikennekaari)
- Muita kilpailun edistämiseen liittyviä muutoksia:
  - Postilaki
  - Joukkorahoituslaki
  - Alkoholilainsäädännön kokonaisuudistus

Edistyminen Eurooppa 2020 – strategian mukaisten kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa

Suomen kansalliset tavoitteet

Taulukko 1

	EU:n yleistavoite	Suomi vuonna 2015	Suomi vuonna 2020
Työllisyystavoite (20 - 64 -vuotiaat)	75 %	72,6%	78 %
T & K -menot / BKT	3 %	2,90	tavoitetasona 4 %
Ilmasto:			
Kasvihuonekaasupäästöt			
(päästökaupan ulkopuolella)	-10 prosenttia vuoden 2005 tasosta	30,0 1)	28,4 milj. t CO2 ekvivalentteina
- uusiutuvan energian osuus	20 %	38,7%	38 %
- energiatehokkuus (energian loppukulutus)	-20 %	297 TWh	310 TWh
Koulutus:			
- Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet 30 - 34 -vuotiaat	40 %	45,5% 3)	42 %
- Koulutuksen varhain keskeyttäneet	10 %	9,2% 4)	8 %
Köyhyys- tai syrjäytymisriskissä elävät	20 miljoonaa vähemmän	896 000	770 000

EU2020 –strategian tavoitteet ja niihin linkittyvät toimet

Työllisyystavoite

- Työllisyystavoitteeseen 78% (20-64-vuotiaiden osalta vuonna 2020) on vielä matkaa
- Pitkään jatkunut taantuma ja hidas kasvu heikentävät työllisyyttä ja vaikeuttavat tavoitteen saavuttamista
- Toimia työllisyyden kohentamiseksi on tehty paljon, mutta vaikutukset tulevat viipeellä ja edellyttäisivät myös talouskasvun piristymistä

Tutkimus- ja kehitystavoite

- Suomen t&k-intensiteetti oli 2,9 % vuonna 2015 ja laski vuonna 2016 arviolta 2,8 prosenttiin
- Kehitys vääränsuuntaista suhteessa tavoitteeseen (4%)
- Hallituksen 26:sta kärkihankkeesta noin 10 kytkeytyy lähemmin tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaan
- Toimia mm.
  - Pääministerin johtama tutkimus- ja innovaationeuvosto asetettiin uudistetussa muodossa keväällä 2016
  - Tekesin nykyisiä ja uusia tutkimuksen hyödyntämisen instrumentteja suunnataan uudelleen

Ilmasto- ja energiatavoite

- Suomi on saavuttanut uusiutuvan energian osuutta ja energiatehokkuutta koskevat tavoitteet.
- Päästökaupan ulkopuolisen sektorin päästötavoitetta ei vielä ole saavutettu.
  - Päästöt kuitenkin alenevat lupaavasti, ja tällä hetkellä näyttää siltä, että tämäkin tavoite voitaisiin saavuttaa.
- Hallituksella kunnianhimoiset tavoitteet mm. uusiutuvan energian osuuden kasvattamisessa, hiilenkäytöstä luopuminen, omavaraisuuden kasvattaminen jne.
- Kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa 2017 on linjattu tarkemmin toimia ja tavoitteita.

Koulutustavoite

- Suomi saavuttaa EU:n yleistavoitteen molemmissa mittareissa
- Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on korkeampi kuin kansallinen tavoite
- Koulutuksen varhain keskeyttäneiden kansallista tavoitetta ei ole vielä saavutettu, joskin siinä tuorein kehitys on menossa hyvään suuntaan
  - Uusi peruskoulu –ohjelma
  - Opettajien perus-, perehdyttämis- ja täydennyskoulutuksen uudistaminen

Köyhyydentorjuntatavoite

- Köyhyys- ja syrjäytymisriskissä olevien määrä ylittää tavoitteen reilusti
- Pitkään kestänyt taantuma ja julkisen talouden heikko tila vaikeuttavat köyhyyden hoitoa
- Hallitus on tehnyt mm. seuraavat toimet:
  - Erityisen vaikeaan työmarkkina-asemaan joutuneille ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille maksetaan eläketukea 1.6.2017 alkaen
  - Vuoden 2017 alusta nuoren kuntoutusrahan ja Kelan ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan vähimmäismäärä korotettiin takuueläkkeen tasolle
  - Perustulokokeilu alkoi 1.1.2017

Institutionaaliset asiat ja sidosryhmien osallistuminen

Sidosryhmien osallistuminen

- Tänä vuonna kiinnitetty erityisesti huomiota sidosryhmien osallistumisen kuvailuun.
- Vastuuministeriöt tuottivat keskeisistä uudistuksista kuvauksen, jossa kerrotaan miten sidosryhmät ovat osallistuneet uudistusten valmisteluun.
  - Kuvaus mm. SOTE- ja maakuntauudistuksesta.
  - Kaupan suuryksikkösääntelyn joustavoittamisen ja osittaiseen purkamisen hankkeesta
  - Liikennekaaresta
  - Kilpailukykysopimuksesta.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kiitos!

